

מתווה מפורט פרק כז

הצעות ודגשים	דיבורי המתחיל ברש#י	תכנים מרכזיים ודגשים	פרק	נושא
<p>אֲבָנִים גְּדוּלוֹת פרטים שונים בפרשת האבנים אינם ברורים דיים מהכתוב (כמה מיני אבנים היו, היכן הוצבו, מה נכתב עליהן, מה תפקידו של השיד), יש בה כפילויות הדורשות לימוד, וכן עולים קשיים מהשוואת פרשה זו למתואר בספר יהושע (פרק ט). רבותינו עסקו רבות בהסבר הפרשה והציעו דרכים שונות לביאורה. אין כל צורך להיכנס לעיסוק פרשני זה. ההצעה היא להתמקד בהוראת התוכן המרכזי בפסוקים א-ג, והוא הציווי לכתוב באופן טקסי את "קַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת" על אבנים גדולות בעת הכניסה לארץ. זהו ביטוי רוחני-סמלי לקשר בין ירושת הארץ לבין קיום התורה ומצוותיה.</p> <p>המזבח בהר עיבל בהמשך לציווי לכתוב את התורה על האבנים, התורה מצווה גם על הקמת מזבח בהר עיבל, לאחר מעבר הירדן. קיומו של ציווי זה מפורש בספר יהושע (ט לא-לה). מומלץ מאד להשתמש במפה ולהראות את המקומות הנזכרים בפרק - הר גרזים והר עיבל. בשנות ה-80 התקיימה סדרה של חפירות בהר עיבל ומנהל החפירה, פרופ' אדם זרטל ז"ל, זיהה באופן ברור מזבח אבנים גדול הבנוי מאבני גוויל (אבנים בלתי מסותתות, אשר לא הונף "עליהם בְּרִזְלִי"), לצידו כבש משופע, וסביבו שרידי אפר ועצמות של בעלי חיים טהורים. פרופ' זרטל קישר מיד את הממצא לנזכר בפרשתנו ובספר יהושע, וקרא לאתר: "מזבח יהושע", או: "המזבח בהר עיבל". זוהי</p>	<p>פס' יב: "לברך את העם" – תיאור מעמד הברכה והקללה, הדברים האמורים בפס' טו-כו נאמרים הן בלשון ברוך והן בלשון ארור.</p>	<p>א-ח: הקמת האבנים: הסבר כללי, תוך קריאה בפסוקים א-ג: מצווה על דור באי הארץ, שזמן ביצועה לאחר מעבר הירדן: ליטול אבנים גדולות ולכתוב עליהן את "קַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת"</p> <p>ט-יד: מעמד הברכה והקללה: הציווי לקיים את המעמד "בְּעֵבֶרְכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן": סדר המעמד - חלוקת השבטים בין הר גרזים להר עיבל – ששה שבטים על כל הר ("והכהנים והלויים והארון למטה באמצע" - רש"י), תוכן המעמד – הלויים קוראים את פסוקי הברכה והקללה וכל העם עונים מזה ומזה: אמן!</p> <p>טו-כו: 12 אמרות הלויים, האחרונה - קבלה כללית על כל התורה (וכל מאמר ראשיתו ברכה ולאחריו קללה, על סדר המעמד - ר' הרחבה).</p>	<p>כז</p>	<p>הברכה והקללה (2)</p>

עדות יוצאת דופן וייחודית בקדמותה, הקושרת בין הארכאולוגיה של ארץ ישראל לבין הכתוב בתורת משה.

סדר מעמד הברכה והקללה מתואר במשנה: "ברכות וקללות כיצד? כיון שעברו ישראל את הירדן ובאו אל הר גריזים ואל הר עיבל שבשומרון שבצד שכם ששה שבטים עלו ראש הר גריזים וששה שבטים עלו לראש הר עיבל, והכהנים והלויים והארון עומדים למטה באמצע. הכהנים מקיפין את הארון, והלויים את הכהנים וכל ישראל מכאן ומכאן...הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה: ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה, ואלו ואלו עונין: אמן! הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה: ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה, ואלו ואלו עונין: אמן! עד שגומרין ברכות וקללות.." (מסכת סוטה פרק י משנה ה)